

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Děti se učí z příběhů seniorů, ale obohacení je vzájemné / Magdalena Benešová ; [Autor interview] Silvie Pýchová – cze

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 18, č. 3 (2021), s. 32-35.

Rozhovor s Magdalenou Benešovou, která od roku 2011 pracuje na vzdělávacích projektech organizace Post Bellum. Představuje projekt pro základní školy Příběhy našich sousedů, kde se žáci pod vedením učitele zabývají moderní historií, setkávají se s pamětníky a učí se pracovat na dlouhodobém úkolu. Mezigenerační vzdělávání se v budoucnu bude prohlubovat díky založení Gymnázia Paměti národa, kde senioři budou dětem předávat své dovednosti a životní zkušenosti. Další otázky směřují k práci se školami, organizaci zážitkových workshopů a jejich dopadu na učení dětí a mladých lidí. Organizace se hlásí k vizi "úspěch pro každého žáka".

základní škola ; mimoškolní výchova ; projektová metoda ; starší člověk ; žák ; tvůrčí činnosti ; obsah výuky ; obsah výchovy ; společenské vztahy ; generační vztahy ; historické hledisko ; dějiny novověku ; dějiny dvacátého století ; Post Bellum (sdružení) ; Česko

<http://katalog.npmk.cz/documents/516963>

2.

Ideálem jsou lepší žáci na vstupu : kde hledat efektivní formy podpory odborného školství? / Petr Husník – cze

In: Učitelské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 123, č. 25 (2020), s. 4-6.

Autor se zamýšlí nad pozicí středních odborných škol v současném systému školství a hledá možnosti, jak zvýšit jejich kvalitu, a také hledá podporu a motivaci pro větší počet zájemců o tuto formu studia. Velký systémový problém vidí v negativních dopadech časné selekce žáků v základním vzdělávání. Díky evropským fondům jsou školy dobře vybaveny, díky existenci rámcových vzdělávacích programů si každá škola může přizpůsobit výuku vlastním potřebám. Do budoucna však autor vidí problém v personální oblasti. Významnou formou podpory odborného školství by mělo být už delší dobu avizované zavedení tzv. duálního systému, který spočívá ve spolupráci mezi odbornou školou a zaměstnavatelem (možnosti praktického vyučování realizovaného u zaměstnavatelů).

školství ; systém výchovy a vzdělávání ; odborné školství ; střední odborná škola ; střední odborné učiliště ; spolupráce ve výchově ; zaměstnanecká politika ; zaměstnanost mládeže ; duální systém ; alternační profesní příprava ; počáteční profesní příprava ; rámcový vzdělávací program

<http://katalog.npmk.cz/documents/516799>

3.

Jak vybrat text básně pro malé čtenáře a co si s ním počít? / Ondřej Hausenblas – cze

In: Kritická gramotnost -- ISSN 2464-6318 -- Roč. 5, č. 6 (2019), s. 10-13.

Autor článku seznamuje s procesem porozumění poezii na prvním stupni ZŠ. Důležitý je výběr textu samého, který je určujícím faktorem pro vztah dětí k poezii a k tomu, aby si k ní našly vlastní celoživotní cestu. K poezii by se mělo přivykat postupně. V dětství zaujmou jednoduché rýmy říkanek, v pozdějším věku se v básních odkrývají vážnější procesy a emoce. Na hodinách literární výchovy je třeba poskytnout dětem příležitost, aby při četbě básní pocítily emoce, ale aby rovněž byly, za podpory učitele, do oblasti poezie promyšleně a systematicky uváděny.

čtení ; porozumění textu ; základní škola ; poezie ; první stupeň ; výběrové kritérium ; text ; učitel ; pedagogická podpora ; dítě ; dětství ; říkanka ; emoce ; systémový přístup ; literární výchova ; rým ; básně

<http://katalog.npmk.cz/documents/516643>

4.

Jeden z padesáti čtyř : mít ve třídě dítě s PAS není žádná legrace / Radmil Švancar – cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 123, č. 32 (2020), s. 4-7.

Lenka Bitmannová, speciální pedagožka, zástupkyně ředitelky SPC při Národním ústavu pro autismus NAUTIS, hovoří o problematice dětí s poruchami autistického spektra (PAS). Jaké jsou příčiny vzniku neurovývojové poruchy, zlepšující se diagnostická kritéria, behaviorální postupy (aplikovaná behaviorální analýza) v procesu zlepšování stavu dítěte, účinky potravinového doplňku s obsahem sulforafanu. Charakteristiky sociálního chování dětí s PAS, některé příčiny odlišností či jinakosti, zařazení dítěte do odpovídajícího typu školy, nárok na asistenta. Zráním centrální mozkové soustavy, zkušenostmi, učením a terapiemi se zlepšují dovednosti dětí s PAS a zvyšuje se možnost jejich zařazení do běžné společnosti.

autistický jedinec ; autismus ; mentální handicap ; psychické vlastnosti ; chování žáka ; postoj učitele ; terapie ; sociální chování ; vědy o chování ; diagnostika ; Aspergerův syndrom ; behaviorální intervence ; neurovývojové poruchy

<http://katalog.npmk.cz/documents/516855>

5.

Mazání pevných hranic / Václav Mertin – cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 123, č. 30 (2020), s. 14.

Dětský psycholog Václav Mertin se zamýšlí nad hranicí mezi žáky bez specifických poruch učení a žáky s poruchami (specifické poruchy učení, specifické poruchy chování, poruchy autistického spektra, mentální retardace). V této souvislosti nabývá na významu tzv. funkční diagnostika. U těchto diagnostických kategorií existuje velká "šedá" zóna, ve které záleží na konkrétním stanovisku odborníka a subjektivním vyhodnocení projevů a souvislostí, zda žák bude uznán za intaktního s problémy, anebo postiženého. Základ tvoří důkladná analýza činností. Autor je přesvědčen, že speciální pedagogika má stále své opodstatnění, jen doporučuje nedělat mezi oběma oblastmi striktní hranici.

porucha učení ; zaostávající žák ; mentálně postižený ; autistický jedinec ; speciální vzdělávací potřeby ; speciální výuka ; diagnostika ; psychologie učení ; duševní zdraví ; komparace ; názor ; funkční diagnostika ; intaktní žáci

<http://katalog.npmk.cz/documents/516850>

6.

Nejistota ředitelského stupně : druhý, třetí, nebo čtvrtý? Kdopak odpoví? / Radmil Švancar – cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 123, č. 23 (2020), s. 4-7.

Tématem předloženého textu je odměňování ředitelů a jejich zařazení do stupně řízení. K této problematice se vyjadřuje odborník na řízení školy Jan Mináč, který se věnuje školské legislativě, Michal Černý, předseda Asociace ředitelů základních škol, ministerstvo školství a také odborový právník Martin Kaplán. V přiložené tabulce je výňatek ze Zákoníku práce, § 124 odst. 3 o zařazování ředitelů do stupňů řízení, od něhož se odvíjí výše příplatku za vedení. Zařazování provádí zřizovatel. Asociace ředitelů ZŠ požaduje přezkoumání tohoto zákona a upozorňuje zřizovatele školy na nutnost jeho dodržování.

školství ; ředitel školy ; řízení školy ; financování ; plat ; zaměstnanecké prostředí ; školská legislativa ; pracovní právo ; názor ; odborová organizace ; ministerstvo školství ; sdružení ; platové zařazení ; platový předpis

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/516690>

7.

Nový pojem : střední článek podpory škol / Jaroslav Jirásko – cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 123, č. 26 (2020), s. 16.

Prostřednictvím dokumentu Strategie 2030+ se objevuje ve školství nový termín - střední článek podpory. Jeho úkolem má být metodická podpora školám na daném území, poskytování aktuálních informací z oblasti školství, právní poradenství, zprostředkování komunikace mezi centrem a školami, podpora komunikace, sdílení zkušeností atd. Tento střední článek by byl zaváděn postupně a pilotně ověřován s důrazem na to, aby skutečně pomáhal školám ve zlepšování kvality a aby v něm působili respektovaní a zkušení odborníci. Střední článek podpory požadují ředitelé všech typů škol v souvislosti s nárůstem byrokracie a jejich postavením jakožto klíčového realizátora státní vzdělávací politiky.

školství ; řízení školy ; ředitel školy ; odpovědnost ; školská politika ; podpora ; decentralizace ; poradenská služba ; spolupráce ; způsobilost ; zvládnání ; strategické plánování ; strategické řízení

<http://katalog.npmk.cz/documents/516811>

8.

Pedagogická ukrajinka ve fondech Národního pedagogického muzea a knihovny Jana Amose Komenského v Praze : publikační činnost Ukrajinského reformního reálného gymnázia a podkarpatoruské učebnice v meziválečném Československu = Pedagogična ukrajinka u fondach Nacional'noho Pedagogičnoho muzeju ta biblioteky imeni Jana Amosa Komens'koho u Prazi : kolekcija vydan' Ukrajin's'koji reformovanoji real'noji himnaziji ta pidkarpatorus'kych pidručnykiv u mižvojennij Čechoslovaččyni / Dagmar Petišková -- cze ukr

In: Vydavnyčyj ruch v Ukrajinì : seredovyščja, artefakty : dopovidì ta povidomlennja Mižnarodnoji naukovovoji konferenciji (L'viv, 24-25 žovtnja 2019 r.) -- ISBN 978-966-02-9020-4 -- s. 199-204.

Příspěvek představuje sbírku pedagogických ukrajinek v NPMK JAK, které vycházely v meziválečném Československu. V první části se zaměřuje na výroční zprávy ukrajinského gymnázia v ČSR a publikace pedagogů tohoto gymnázia. Připomíná pedagogickou činnost ukrajinské emigrace, jež byla podporována československou vládou. Ve druhé části se příspěvek věnuje učebnicím a dalším didaktickým pomůckám určeným pro vzdělávání na základních a středních školách Podkarpatské Rusi (1919-1938).

základní škola ; střední škola ; publikace ; pedagogická činnost ; vzdělávání ; historické hledisko ; učebnice ; emigrace ; jazyk ; ukrajinština ; rusínština ; podpora ; vládní politika ; výroční zpráva ; gymnázium ; Národní pedagogická knihovna Komenského (Praha, Česko) ; Československo ; Ukrajina ; Podkarpatská Rus (Ukrajina) ; didaktické pomůcky ; 1919-1938

<http://katalog.npmk.cz/documents/515720>

9.

Příprava budoucích učitelů ve Francii / Lucie Zormanová – cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 123, č. 24 (2020), s. 21-22.

Obsahem textu je příprava budoucích učitelů ve Francii. Je realizována v rámci vysokých škol pro vzdělávání a odbornou přípravu (ESPE), které jsou součástí univerzit. Výběr uchazečů neprobíhá formou přijímací zkoušky, ale na základě motivačního dopisu a výsledků předchozího tříletého bakalářského studia jiného oboru než pedagogika. Dále autorka v článku popisuje, jak probíhá studium v jednotlivých dvou ročnících. Charakteristická je propojenost teoretické výuky s praxí na stážích.

školství ; učitel ; začínající učitel ; vzdělávání učitelů ; pedagogická praxe ; odborná praxe ; výchovně vzdělávací praxe ; pedagogická činnost ; systém výchovy a vzdělávání ; univerzita ; pedagogická fakulta ; Francie

<http://katalog.npmk.cz/documents/516698>

10.

Rozptýlení digitální doby / Adam Táborský – cze

In: Psychologie dnes -- ISSN 1212-9607 -- Roč. 27, č. 2 (únor) (2021), s. 34-35.

Článek reaguje na rozšiřování digitálních médií, které na jednu stranu přináší explozi tvořivosti, vynalézavosti a objevování, ale na druhou stranu zažíváme vyčerpání z digitálního života. Autor přináší několik podnětů, jak se nestat "bezmocnými otroky" digitálního světa. 1. Maximalizovat přínosné informace a odfiltrovat odpad, 2. Nepřesouvat osobní kontakty do světa digitálního, 3. Dopřát si digitální odpočinek, 4. Soustředit se na jednu činnost, 5. Zaměřit se na sebekontrolu, 6. Žít v přítomnosti. Závěr zní: "Digitální média nejsou zlo, ale s dávkováním raději opatrně".

osobnost ; rozvoj osobnosti ; individualizace ; digitalizace ; informační technologie ; psychologie chování ; psychologie osobnosti ; společenská změna ; společenský vývoj ; subjektivní pohoda ; komunikační schopnost ; digitální demence ; digitální komunikace ; digitální média

<http://katalog.npmk.cz/documents/517017>

11.

Systém učitel'ského povolání ve Velké Británii / Lucie Zormanová – cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 123, č. 23 (2020), s. 21-22.

Článek seznamuje se systémem učitel'ského povolání ve Velké Británii. Jaké jsou požadavky na kvalifikaci učitele, které instituce realizují vzdělávání budoucích učitelů, další možnosti doplnění

vzdělání uchazečů o učitelské povolání, jaké jsou platy učitelů a pracovní doba. Školským zákonem je stanoveno roční adaptační období, kdy jsou začínající učitelé zaměstnáni na zkrácený úvazek, mají svého mentora a pokud začínající učitel ukončí adaptační období neúspěšně, není oprávněn učit na státních školách. Pro britské školství je charakteristická pozice suplujícího učitele. Největším problémem britského školství je nedostatek učitelů.

školství ; učitel ; vzdělávání učitelů ; začínající učitel ; pedagogická praxe ; pedagogická činnost ; pedagogické nadání ; výchovně vzdělávací praxe ; adaptace ; poradce ; kvalifikační úroveň ; pracovní podmínky učitelů ; systém výchovy a vzdělávání ; mentoring ; Velká Británie

<http://katalog.npmk.cz/documents/516691>

12.

Úvaha o změně kurikula / Jakub Holec, Vít Beran, Jaroslav Faltýn -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 18, č. 3 (2021), s. 23-26.

<https://revize.edu.cz>

Dva články se zaměřují na obsah a cíle vzdělávání - kurikulum. V prvním textu autoři představují kurikulum jako "proces, prostředí i prostředky k dosahování cílů učení žáků, jejich spokojenosti a úspěchu v životě mimo školu". Proto je důležité, aby kurikulum reagovalo na změny ve společnosti. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV) byl od svého vzniku již několikrát upraven a nyní ho čeká další revize. Autor druhého textu reaguje na rozvoj řady schopností zásadních pro život - inforatické myšlení, dovednost pracovat s informacemi, porozumět základním principům digitálních technologií - a k tomu je nutné zařadit nové digitální kompetence do RVP ZV, aby mohly být prakticky využity v jednotlivých předmětech.

školství ; systém výchovy a vzdělávání ; kurikulum ; obsah výuky ; obsah výchovy ; rámcový vzdělávací program ; základní vzdělání ; digitální gramotnost ; výpočetní technika ; informační gramotnost ; školská politika ; výchovně vzdělávací principy ; Česko ; revize

<http://katalog.npmk.cz/documents/516960>

13.

Výuka na dálku i bez koronaviru? : moderní technika pomáhá dětem s poruchami zraku / Radmil Švancar – cze

In: Učitelské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 123, č. 28 (2020), s. 12-15.

Ředitelka Základní školy Zrak, základní školy pro žáky s poruchami zraku na pražském náměstí Míru, hovoří o své škole, o metodách a formách výuky, ale hlavně o vybavení pomůckami.

Vzhledem k tomu, že se změnila skladba žáků ve třídách, muselo dojít k přehodnocení efektivity dosavadní výuky. Specifika práce dříve spočívala hlavně v podpůrných službách zaměřených na tyflopédickou péči. Nyní přicházejí žáci s potřebou vyšší podpory ve vzdělávání, se souběhy postižení, z nichž jedno je vždy zrakové. Proto škola rozšiřuje služby o další soubory. Bylo otevřeno Centrum interaktivní výuky, kde technologie zachycují nejnovější trendy v oblasti ICT. Ředitelka informuje i o dalších aktivitách a projektech školy.

speciální škola ; speciální vzdělávací potřeby ; vada zraku ; zrakově postižený ; kombinovaná vada ; učební pomůcka ; učební prostředí ; pomůcky žáka ; podmínky učení ; informační technologie ; inovace ve vzdělávání ; řízení školy ; systém výchovy a vzdělávání ; Praha (Česko) ; tyflopédie

<http://katalog.npmk.cz/documents/516815>

14.

Zkušenosti s distanční výukou v hudebním uměleckém školství / Richard Pohl ; [Autor interview] Věra Chmelová – cze

In: Učitelské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 123, č. 20 (2020), s. 20-21.

Mnoho pedagogů v hudebním uměleckém školství vyučovalo během koronavirové pandemie formou distanční výuky. Zatímco v České republice má s tímto způsobem výuky zkušenosti jen velmi malé procento pedagogů, v zahraničí je distanční výuka již řadu let nedílnou součástí hudebního vzdělávání. Autorka oslovila pedagoga klavírní hry Richarda Pohla, který žije a vyučuje hru na klavír v Číně, aby popsal své zkušenosti s tamní výukou, která je často vedena on-line. Jak tato výuka probíhá, jak řeší se studenty kvalitu nahrávek, jaké technické zázemí potřebuje, jaké výhody má tento způsob výuky, do jaké míry může distanční výuka nahradit běžnou kontaktní výuku a jak studenty správně motivovat.

hudební škola ; umělecké školství ; umělecké vzdělávání ; hudební nástroj ; výuka ; forma výuky ; distanční vzdělávání ; vyučovací metoda ; didaktické využití počítače ; žák ; pedagogická dovednost ; motivace výkonu ; hudba ; Čína ; klavírní hra

<http://katalog.npmk.cz/documents/516532>

15.

Změny v poskytování pedagogické intervence a pracovníprávní dopady / Monika Puškinová – cze

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 18, č. 3 (2021), s. 4-9.

Cílem článku je popsat změnu pravidel, podle kterých se poskytuje podpůrné opatření "pedagogická intervence", a na ně navazující pracovníprávní vztahy. Informace jsou určeny všem základním a středním školám, školním družinám a školním klubům. Komentář pracovníprávních

důsledků souvisejících s týdenním rozsahem přímé pedagogické činnosti je adresován pouze veřejným školám nebo školským zařízením zřízeným MŠMT, krajem, obcí nebo svazkem obcí. Nově definované podmínky jsou dány novelou vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

základní škola ; střední škola ; školní družina ; školní klub ; speciální vzdělávací potřeby ; nadaný ; pedagogická podpora ; pedagogická činnost ; zákrok ; pracovní podmínky učitelů ; školská legislativa ; školská reforma ; vyhláška ; školský zákon ; pracovněprávní předpisy ; pracovněprávní vztahy ; podpůrná opatření

<http://katalog.npmk.cz/documents/516958>